

OPLEIDINGENSTRUCTUUR MATROOS BINNENVAART

1. BESCHRIJVING

Referentiekaders:

WELZIJN OP HET WERK

Beroepsprofielen

(SERV, oktober 2004)

BINNENSCHEEPVAART

Beroepenstructuur

(SERV/Fonds voor Rijn- en binnenscheepvaart vzw, juli 2004)

MATROOS BINNENSCHEEPVAART

Beroepsprofiel

(SERV/Fonds voor Rijn- en binnenscheepvaart vzw, juli 2004)

BEMANNING AAN DEK IN DE BINNENSCHEEPVAART

Beroepencluster

(SERV/Fonds voor Rijn- en binnenscheepvaart vzw, mei 2007)

De matroos binnenvaart assisteert de schipper of stuurman bij het afvaren, aanmeren, ankeren en koppelen van het schip. Tijdens manoeuvres geeft hij van op het dek aanwijzingen aan de schipper of stuurman. Verder assisteert de matroos bij het bunkeren, het laden en het lossen van het schip. Ook staat hij in voor het onderhoud van het schip, voorziet hij in het basisonderhoud van de machinekamer, elektriciteitsvoorziening, scheepinstallaties en in het onderhoud van meerdraden en –trossen.

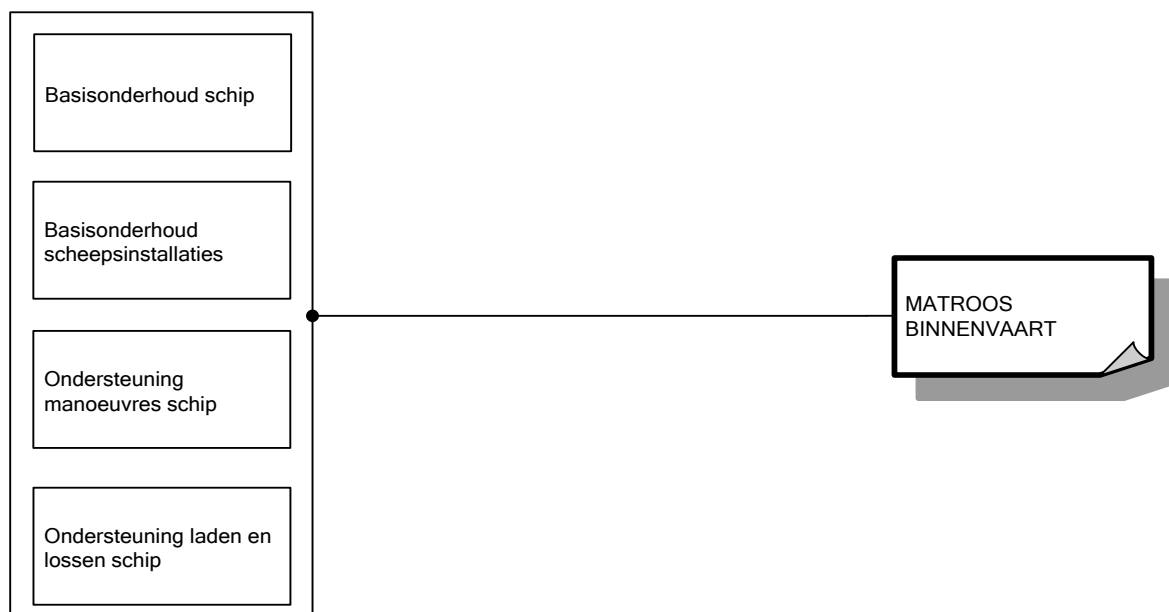
De opleiding **Matroos binnenvaart** bestaat uit 4 modules:

Basisonderhoud scheepsinstallaties

Basisonderhoud schip

Ondersteuning laden en lossen schip

Ondersteuning manoeuvres schip

Voor elke module die men met vrucht heeft gevolgd, wordt een deelcertificaat uitgereikt.
Voor elke opleiding die men met vrucht heeft gevolgd, wordt een certificaat uitgereikt.

2. MODULES

Module Basisonderhoud schip

veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform welzijn op het werk en de geldende regelgevingen zoals:

- ergonomisch werken
- economisch werken
- producten, gereedschap, apparatuur, machines en arbeidsmiddelen volgens bedrijfs- en fabrikantenvoorschriften gebruiken
- persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen gebruiken
- storingen en afwijkingen aan materieel en materiaal melden
- werkpost en directe omgeving volgens bedrijfsvoorschriften schoonhouden
- voorschriften en instructies inzake veiligheid, hygiëne of milieu toepassen
- afval en restproducten beperken en volgens wettelijke voorschriften sorteren en afvoeren
- principes brandpreventie toepassen
- kleine blusmiddelen hanteren
- elementaire EHBO-technieken toepassen
- reddingsboot te water laten

noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen zoals:

- kwaliteitsgericht werken
- in team werken
- op problemen anticiperen en adequaat reageren
- opgelegde taken zelfstandig uitvoeren
- nauwkeurig werken
- op wisselende werk-, woon- en leefomstandigheden inspelen
- discreet en respectvol handelen
- met stress en prioriteiten omgaan
- zin voor verantwoordelijkheid tonen

functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep toepassen zoals:

- plannen en schema's gebruiken
- vereiste hoeveelheden en materiaal inschatten
- informatie selecteren en verwerken
- verbale en non-verbale communicatie toepassen
- reisplanning opvolgen
- werkmethode volgen
- vaarregels, verkeerstekens en signalisatie gebruiken
- basiskookvaardigheden toepassen

eigen werkzaamheden organiseren

- eigen werkzaamheden voorbereiden
- eigen werkzaamheden uitvoeren
- eigen werkzaamheden evalueren
- eigen werkzaamheden bijsturen

schip onderhouden

- eigenschappen van scheepsbouw materiaal respecteren
- schip en eigen woning schoonhouden
- onderhoudsprogramma gebruiken
- opbouw en structurelementen van schip onderhouden door:
  - schuren
  - ontroesten
  - schilderen en lakken
  - schuren en vernissen van houten structuren

- structuren in metaal behandelen
- technieken toepassen voor:
  - schuren
  - ontroesten
  - schilderen
  - vernissen
  - lakken
  - polieren

schip in noodsituaties in veiligheid brengen

- signalisaties van verschillende sloopstypes zowel overdag en 's nachts herkennen en gebruiken
- roer hanteren
- nautische hulpinstrumenten bedienen
- basismanoeuvres bij het in veiligheid brengen van schip uitvoeren

De beroepsgerichte vorming kan enkel gerealiseerd worden door middel van het geïntegreerd doorlopen van de component leren en de component werkpleklernen.

Module Basisonderhoud scheepsinstallaties

veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform welzijn op het werk en de geldende regelgevingen zoals:

- ergonomisch werken
- economisch werken
- producten, gereedschap, apparatuur, machines en arbeidsmiddelen volgens bedrijfs- en fabrikantenvoorschriften gebruiken
- persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen gebruiken
- storingen en afwijkingen aan materieel en materiaal melden
- werkpost en directe omgeving volgens bedrijfsvoorschriften schoonhouden
- voorschriften en instructies inzake veiligheid, hygiëne of milieu toepassen
- afval en restproducten beperken en volgens wettelijke voorschriften sorteren en afvoeren
- principes brandpreventie toepassen
- kleine blusmiddelen hanteren
- elementaire EHBO-technieken toepassen
- reddingsboot te water laten

noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen zoals:

- kwaliteitsgericht werken
- in team werken
- op problemen anticiperen en adequaat reageren
- opgelegde taken zelfstandig uitvoeren
- nauwkeurig werken
- op wisselende werk-, woon- en leefomstandigheden inspelen
- discreet en respectvol handelen
- met stress en prioriteiten omgaan
- zin voor verantwoordelijkheid tonen

functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep toepassen zoals:

- plannen en schema's gebruiken
- vereiste hoeveelheden en materiaal inschatten
- informatie selecteren en verwerken
- verbale en non-verbale communicatie toepassen
- reisplanning opvolgen
- werkmethode volgen
- vaarregels, verkeerstekens en signalisatie gebruiken
- basiskookvaardigheden toepassen

eigen werkzaamheden organiseren

- eigen werkzaamheden voorbereiden
- eigen werkzaamheden uitvoeren
- eigen werkzaamheden evalueren
- eigen werkzaamheden bijsturen

basisonderhoud scheepsinstallaties uitvoeren

- vloeistofpeilen controleren
- filters proper maken of vervangen
- automatische smering bijvullen
- olie bijvullen
- bij reparatiewerken schipper of stuurman assisteren
- onderdelen en werking van electriciteitsvoorziening verzekeren
- werking van elektrische verbruikers controleren
- vloeistofpeil in batterijen controleren
- lampen en zekeringen vervangen
- diagnosetoestellen gebruiken

➤ onderdelen en werking scheepsinstallaties onderhouden zoals: ○ lieren   ○ sturing roerwerk   ○ autokraan   ○ schuifluiken   ○ pompsysteem voor ballast   ○ systemen voor vasthechting lading   ➤ onderhoud van meerdraden- en trossen verzekeren

schip in noodsituaties in veiligheid brengen

➤ signalisaties van verschillende scheepstypes zowel overdag en 's nachts herkennen en gebruiken   ➤ roer hanteren   ➤ nautische hulpinstrumenten bedienen   ➤ basismanoeuvres bij het in veiligheid brengen van schip uitvoeren

De beroepsgerichte vorming kan enkel gerealiseerd worden door middel van het geïntegreerd doorlopen van de component leren en de component werkpleklernen.

Module Ondersteuning laden en lossen schip

veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform welzijn op het werk en de geldende regelgevingen zoals:

- ergonomisch werken
- economisch werken
- producten, gereedschap, apparatuur, machines en arbeidsmiddelen volgens bedrijfs- en fabrikantenvoorschriften gebruiken
- persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen gebruiken
- storingen en afwijkingen aan materieel en materiaal melden
- werkpost en directe omgeving volgens bedrijfsvoorschriften schoonhouden
- voorschriften en instructies inzake veiligheid, hygiëne of milieu toepassen
- afval en restproducten beperken en volgens wettelijke voorschriften sorteren en afvoeren
- principes brandpreventie toepassen
- kleine blusmiddelen hanteren
- elementaire EHBO-technieken toepassen
- reddingsboot te water laten

noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen zoals:

- kwaliteitsgericht werken
- in team werken
- op problemen anticiperen en adequaat reageren
- opgelegde taken zelfstandig uitvoeren
- nauwkeurig werken
- op wisselende werk-, woon- en leefomstandigheden inspelen
- discreet en respectvol handelen
- met stress en prioriteiten omgaan
- zin voor verantwoordelijkheid tonen

functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep toepassen zoals:

- plannen en schema's gebruiken
- vereiste hoeveelheden en materiaal inschatten
- informatie selecteren en verwerken
- verbale en non-verbale communicatie toepassen
- reisplanning opvolgen
- werkmethode volgen
- vaarregels, verkeerstekens en signalisatie gebruiken
- basiskookvaardigheden toepassen

eigen werkzaamheden organiseren

- eigen werkzaamheden voorbereiden
- eigen werkzaamheden uitvoeren
- eigen werkzaamheden evalueren
- eigen werkzaamheden bijsturen

bij bunkeren, laden en lossen assisteren

- peilschalen van water en diesel controleren
- verloop van laad- en losprocessen toepassen
- laadruimtes schoonmaken
- werking installaties controleren
- doorgang walpersoneel verzekeren
- laadruimtes openleggen
- slangen, kranen, doppen en pompen hanteren
- waterniveau in laadruimte controleren
- laadruimte op ventilatie controleren
- op stilliggend schip en zijn lading toezicht houden

De beroepsgerichte vorming kan enkel gerealiseerd worden door middel van het geïntegreerd doorlopen van de component leren en de component werkplekleren.

Module Ondersteuning manoeuvres schip

veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform welzijn op het werk en de geldende regelgevingen zoals:

- ergonomisch werken
- economisch werken
- producten, gereedschap, apparatuur, machines en arbeidsmiddelen volgens bedrijfs- en fabrikantenvoorschriften gebruiken
- persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen gebruiken
- storingen en afwijkingen aan materieel en materiaal melden
- werkpost en directe omgeving volgens bedrijfsvoorschriften schoonhouden
- voorschriften en instructies inzake veiligheid, hygiëne of milieu toepassen
- afval en restproducten beperken en volgens wettelijke voorschriften sorteren en afvoeren
- principes brandpreventie toepassen
- kleine blusmiddelen hanteren
- elementaire EHBO-technieken toepassen
- reddingsboot te water laten

noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen zoals:

- kwaliteitsgericht werken
- in team werken
- op problemen anticiperen en adequaat reageren
- opgelegde taken zelfstandig uitvoeren
- nauwkeurig werken
- op wisselende werk-, woon- en leefomstandigheden inspelen
- discreet en respectvol handelen
- met stress en prioriteiten omgaan
- zin voor verantwoordelijkheid tonen

functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep toepassen zoals:

- plannen en schema's gebruiken
- vereiste hoeveelheden en materiaal inschatten
- informatie selecteren en verwerken
- verbale en non-verbale communicatie toepassen
- reisplanning opvolgen
- werkmethode volgen
- vaarregels, verkeerstekens en signalisatie gebruiken
- basiskookvaardigheden toepassen

eigen werkzaamheden organiseren

- eigen werkzaamheden voorbereiden
- eigen werkzaamheden uitvoeren
- eigen werkzaamheden evalueren
- eigen werkzaamheden bijsturen

bij het manoeuvreren assisteren

- communicatiesysteem gebruiken
- schip vastmaken
- schip losgooien
- wrijfhout en fenders aanbrengen
- technieken toepassen voor:
  - leggen van knopen
  - afstoppen
  - vieren
  - uitwerpen
  - opschieten meertrossen en draden

<ul style="list-style-type: none"> ➤ ankerlier bedienen ➤ duwbakken aanhechten en losmaken ➤ koppellier bedienen
<p><i>bij het manoeuvreren aanwijzingen geven</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ communicatiesysteem gebruiken ➤ algemene vaarregels toepassen ➤ vaarregels en signalisatie bij het passeren van kunstwerken toepassen ➤ signalisatie van verschillende sloopstypes herkennen ➤ specifieke manoeuvres herkennen
<p><i>schip in noodsituaties in veiligheid brengen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ signalisaties van verschillende sloopstypes zowel overdag en 's nachts herkennen en gebruiken ➤ roer hanteren ➤ nautische hulpinstrumenten bedienen ➤ basismanoeuvres bij het in veiligheid brengen van schip uitvoeren

De beroepsgerichte vorming kan enkel gerealiseerd worden door middel van het geïntegreerd doorlopen van de component leren en de component werkplekleren.

3. SITUERING

